

TIDAHOLMS
KOMMUN

Barn- och utbildningsnämnden

Ärendenummer: 2016/255, 2017/95

Fastställt: 2017-04-27

Reviderad: 2017-10-12

Riktlinje för skolskjuts inom grundskola och grundsärskola i Tidaholms kommun

RIKTLINJE FÖR SKOLSKJUTS INOM GRUNDSKOLA OCH GRUNDSÄRSKOLA I TIDAHOLMS KOMMUN

Skolskjuts i Tidaholms kommun

Elever i grundskola

Tidaholms kommun är enligt Skollagen (SFS 2010:800) 10 kap. 32§ resp. 11 kap. 31 § skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för elever i grundskola och grundsärskola med hänsyn tagen till färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionshinder hos elev eller andra särskilda omständigheter. Rätten till skolskjuts gäller endast elever som är folkbokförda i Tidaholms kommun dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i annans kommuns grundskola eller grundsärskola.

Elever i grundsärskola

I skollagen 2010:800 kap 11 § 31 finns bestämmelser för skolskjuts gällande sarskolan. I Tidaholms kommun har samtliga elever folkbokförda i kommunen som är inskrivna i sarskolan och har behov av skolskjuts rätt till skolskjuts. Detta är oavsett avståndet mellan hemmet och skolan. Detta gäller dock inte om eleven väljer att gå i en annan sarskola än den som kommunen placerat eleven i. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna kostnadsfri skolskjuts i dessa fall. Som regel krävs ingen ansökan om skolskjuts till grundsarskolan. Skolskjutsen omfattar två resor per skoldag. Resan ska börja eller sluta vid skolan för att räknas som skolskjuts. Elev som klarar att resa till och från skolan på egen hand med allmän kollektivtrafik får ett busskort. För elev som inte klarar resor med allmän kollektivtrafik sker skolresorna med egenupphandlad skolbusstrafik eller taxi via Västtrafiks avdelning för anropsstyrd trafik.

Bedömning av rätt till skolskjuts

Vid bedömning av rätt till skolskjuts till annan kommunal friskola eller skola i annan kommun och huruvida detta skulle leda till ekonomiska eller organisatoriska svårigheter ska man i bedömningen utgå från vilka åtaganden kommunen skulle ha haft om eleven gick i den skola som anvisats av kommunen.

Former för skolskjuts

Skolskjuts avser resor mellan anvisad på- och avstigningsplats i hemmets närhet och av kommunen anvisad skola. De former av skolskjuts som kan vara aktuella är följande:

- Buss i linjetrafik
- Egenupphandlad skolskjuts
- Skoltaxi
- Självskjuts

Skolskjutsen kan ske med flera trafikslag och byten mellan fordon och turer kan förekomma.

Skolskjutsarna i Tidaholms kommun ska där det är möjligt utföras av allmän kollektivtrafik och i andra hand av upphandlad skolbuss eller om det inte är möjligt så kan skolskjutsen ske med personbil/taxi via Västtrafiks avdelning för anropsstyrd trafik. Matartransport fram till allmän kollektivtrafik eller upphandlad skolbuss kan förekomma.

Busskort

Elev som vid skolskjuts reser med allmän kollektivtrafik erhåller Västtrafiks busskort (skolkort) för läsåret. De som reser endast ett fåtal resor med allmän kollektivtrafik erhåller ett Västtrafikkort som är laddat med det antal resor som behövs för aktuellt läsåret. För elev som förlorar sitt busskort eller att busskortet blir oanvändbart på grund av ovarsamhet kan eleven få ett ersättande kort mot att kommunen erhåller en administrationsavgift om 100 kr av målsman till elev i åk 4-9. Om elev flyttar så att rätt till skolskjuts inte längre föreligger eller om elev slutar vid skolan skall busskortet återlämnas.

Självskjuts

Vid behov kan överenskommelse om självskjuts träffas med en elevs vårdnadshavare. Denne svarar då för skjutsning av den skolskjutsberättigade eleven till och från skolan i eget fordon. Ersättning utgår med den skattefria delen av den statliga bilersättningen. Självskjutsning kan endast initieras av Tidaholm kommun och ska användas restriktivt och då skolskjuts inte kan anordnas på sedvanligt vis. Självskjuts får inte medföra fördyrade kostnader för kommunen.

Rätt till skolskjuts - grundkriterier

Färdvägens längd

För att en elev folkbokförd i Tidaholms kommun ska vara berättigad till skolskjuts till förskoleklass eller grundskola skall väglängden mellan hemmet till anvisad skola alternativt mellan hemmet till anvisad hållplats vara minst:

Förskoleklass, årskurs 1-3   2,0 km

Årskurs 4-6:   3,0 km

Årskurs 7-9:   4,0 km

Avståndet till hållplats kan i undantagsfall bli något längre beroende på omständigheter som att det är närmaste linjetrafikhållplats, buss kan inte köra in på små vägar, dåligt vägunderhåll m.m.

En elev är inte berättigad att åka skolskjuts till eller från fritidshemmet, utan endast i anslutning till skoldagens start- och sluttider.

Elever boende inom gränsen för Tidaholms tätort¹ och som går i skola i någon av Tidaholms tätortsskolor är inte berättigade till skolskjuts.

Mätningsprinciper

Uppmätning av avstånd mellan elevens folkbokföringsadress och anvisad skola sker med geografisk informationsteknik (GIS) som finns installerad i skolskjutsplaneringsprogrammet Skjuts+ som kommunen använder för skolskjutsplaneringen. Till grund för beräkningen av avståndet mellan bostad och skola ligger de bil-, gång- och cykelvägar som normalt sett är framkomliga under året och som ger den kortaste färdvägen. Uppfyller elev avståndskriterierna för skolskjuts krävs ingen ansökan om skolskjuts. I dessa fall är beslutet om skolskjuts ett så kallat verkställighetsbeslut enligt kommunens avståndsregler.

Rekommenderad avresetid, tid vid påstigningsplats, restid och väntetid

Tidigaste avresetidpunkt från upphämningsplats bör vara kl. 06:50. Eleven skall finnas på överenskommen påstigningsplats för skolskjutsen minst 5 minuter före angiven avgångstid.

Restiden för elever i förskoleklass och åk 1-6 bör inte överstiga 120 min per dag och för elever i åk 7-9 bör inte överstiga 140 min/dag

Väntetiden vid skolan bör ej överstiga 30 min/dag. Normal tid att anlända till skolan anses vara 10 minuter före första lektionen samt att det behövs 10 minuter efter sista lektionens slut innan bussen kan avgå.

Skjuts till eller från skolan anordnas endast då merparten av eleverna som tillhör samma årskursgrupp skall anlända till skolan eller åka hem. En årskursgrupp kan vara förskoleklass samt åk 1-3 eller åk 4-6 eller åk 7-9. Skolans ramtider följs.

Avsteg från rekommenderade riktlinjer kan göras där omständigheterna innebär att ny tur, fler fordon eller fler chaufförer måste anlitas för att enstaka elever inte ska överskrida rekommenderade tider.

---

¹ En tätort är ett tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent.

Undantag från grundkriterier

Om elev i grundskolan ansöker om rätten till skolskjuts på grund av trafikförhållanden, varaktig funktionsnedsättning, växelvis boende eller annan särskild omständighet ska detta ske skriftligt på särskild ansökningsblankett.

- **Trafikhållanden** – Handläggande tjänsteman har att bedöma om skolskjuts bör beviljas. Riktlinjer för trafiksäkerhetsbedömning av skolskjutsverksamheten redovisas i bilaga 1. Ansökan om skolskjuts vid trafikförhållanden ska göras på särskild blankett till kommunen. Beslut på grund av trafikförhållanden gäller för det läsår som beslutet fattas.
- **Varaktig funktionsnedsättning** - Varaktigheten ska vara minst 12 veckor och skall kunna styrkas genom läkarutlåtande eller intyg från elevvårdande personal. Ansökan om skolskjuts vid varaktig funktionsnedsättning görs på särskild blankett till kommunen. Beslut på grund av varaktig funktionsnedsättning gäller för det läsår som beslutet fattas.
- **Växelvis boende** - Elev som bor växelvis hos vårdnadshavare med delad vårdnad har rätt till skolskjuts från respektive förälders adress inom Tidaholms kommun, under förutsättning att en av adresserna ingår i den anvisade skolans normala upptagningsområde samt att övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda. Det växelvisa boendet kan beviljas under förutsättning att det är fråga om ett fast arrangemang och att eleven i princip bor lika mycket hos båda föräldrarna. Ansökan om skolskjuts vid växelvis boende görs på särskild blankett till kommunen, underskriven av båda vårdnadshavarna. En beskrivning av elevens boende på båda adresserna ska bifogas ansökan. Beslut på grund av växelvis boende gäller för det läsår som beslutet fattas.
- **Annan särskild omständighet** - som handläggande tjänsteman bedömer motivera att eleven får tillstånd till skolskjuts. Den särskilda omständigheten ska kunna styrkas genom läkarutlåtande eller utlåtande från elevvårdande behörig personal. Ansökan om skolskjuts vid annan särskild omständighet görs på särskild blankett till kommunen.

Val av annan skola

Om eleven väljer annan kommunal skola eller s.k. friskola i Tidaholms kommun än den anvisade skolan har kommunen generellt ingen skyldighet att anordna skolskjuts.

Om elev har rätt till skolskjuts till den av kommun anvisade skolan, kan skolskjuts beviljas till vald skola om detta inte medför ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen.

Elev som flyttar

Om elev flyttar när terminen har börjat får eleven gå kvar i samma skola läsåret ut. Elev i skolår 8 som flyttar får gå kvar hela grundskolan.

Om elev väljer att gå kvar i sin gamla skola kan eleven ha rätt till skolskjuts under förutsättning att avståndskriterierna är uppfyllda och detta inte medför ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för Tidaholms kommun.

Tillfällig skolskjuts

Om en elev som skadar sig på väg till och från skolan eller i skolan kan eleven via kommunens försäkringsbolag få tillfällig skolskjuts. Tillfällig skolskjuts som ersätts av försäkringsbolag omfattas inte av kommunens skolskjutsverksamhet och det ankommer på vårdnadshavare att initiera behovet i samråd med försäkringsbolag och trafikansvarig. Uppgifter om Tidaholms kommuns olycksfallsförsäkring finns på www.tidaholm.se

Organisation och arbetsformer

Tidaholms kommun ansvarar för att skolskjutsverksamheten planeras effektivt. En effektiv planering kräver fungerande samarbete mellan kommunen, berörda entreprenörer och skolor.

Handläggande tjänsteman skall samråda med skolförvaltningen när ett beslut om skolskjutsar kan ha en väsentlig påverkan av förutsättningarna för skolans verksamhet. Skolförvaltningen har å sin sida att samråda med kollektivtrafik-enheten för den händelse att planeringsförutsättningarna för skolskjutsverksamheten väsentligen förändras.

Barn- och utbildningsnämnden

- Inför varje läsår, senast 15 april eller så tidigt som möjligt upprättas elevunderlag med följande elevuppgifter:
- Anvisad skola
- Årskurs, klass
- Folkbokföringsadress
- Kontaktuppgifter till målsman/vårdnadshavare och vid gemensam vårdnad till båda vårdnadshavare
- I samverkan med trafikansvarig fastställs schemaramar dvs. skolors start och sluttider. Schemaramar inför kommande läsår ska vara fastställda senast 15 april samma år
- I samverkan med förälder och trafikansvarig fastställa individuella resschema för grundsärskolans elever senast 30 maj samma år
- Fritidshemplaceringar för år F – årskurs 3

Handläggande tjänsteman

Handläggaren ska inför varje läsår:

- Planera och sammanställa underlag för grundskoleskjutsverksamheten i Tidaholms kommun
- Handlägga ansökningar och besluta om skolskjuts av trafiksäkerhetsskäl
- I samverkan med entreprenörer arbeta för effektiva och säkra trafiklösningar och färdvägar för skolskjutsarna
- Beställa och distribuera busskort till skolorna för elever som reser i Västtrafiks allmänna kollektivtrafik
- Informera målsman/elev om skolskjutsningen via elevskjutslista
- Informera rektor/klasslärare om elevs skolskjuts via klasskjutslista
- Informera om tidtabeller/turskjutslistor via kommunens hemsida
- Informera skolskjutsentreprenör om elever, turer, på- och avstigningsplatser
- Informera om elevers särskilda behov i förekommande fall

Entreprenören

Entreprenören ska utföra skolskjutstransporter enligt krav i förordningen om skolskjutsning SFS 1970:340 med ändringar tom 1992:1291 och Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter TSVFS 1988:17 med ändringar t.o.m 1988:21 och gällande avtal mellan entreprenör och Tidaholms kommun.

Föraren

Samtliga förare ska uppfylla de krav som ställs på verksamheten via avtalen mellan kommun och entreprenör för respektive fordonsslag

Ansvarsfördelning

Under resan

Kommunen, aktuell skola, entreprenör, föräldrar och elev har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan.

Till och från samt vid på/avstigningsplats

Föräldrarna har ansvar för eleven på vägen mellan hemmet och på/avstigningsplatsen och för att eleven är vid på- och avstigningsplatsen i god tid (minst 5 minuter) före meddelad avgångstid. Föräldrarna har till uppgift att se till att eleven går anvisad väg till på- och avstigningsplatsen och följer ordningsregler. Det är inte tillåtet för förare att släppa på eller av elever på andra ställen än fastställda utan att samråd med trafikansvarig sker.

Vid sjukdom eller annan tillfällig frånvaro gäller för målsman till elever som reser med taxi att omgående eller senast 30 minuter innan hämtningstid meddela att eleven inte kommer att medfölja skolskjutsen. Detta för att undvika s.k. bomresor. Information till målsman om rutiner för detta bifogas i samband med att eleven får sin elevskjutslista. Om avbeställning av elevs skolskjuts inte sker inom föreskriven tid och det sker vid mer än två tillfällen per termin äger kommunen rätt att efter individuell prövning ta ut en avgift på 200 kr av berörd målsman per missat avbeställningstillfälle.

För permanenta förändringar när det gäller taxiresor kontaktar föräldrarna skolan eller trafikansvarig.

Under transporten

Under transporten är det entreprenören och föraren som ansvarar för att gällande trafikbestämmelser och ordningsregler följs. Föraren är skyldig att underrätta skolan eller trafikansvarig om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten.

Skolelev som färdas i buss på sittplats ska använda bältet.

För elev som åker skoltaxi eller självskjuts och som är kortare än 135 cm gäller trafikförordningens 4 kap. 10§ om att man "skall använda bilbarnstol, bälteskudde eller annan särskild skyddsanordning för barn i stället för eller tillsammans med bilbältet". Det är målsmans ansvar att utrusta eleven med vad som behövs för att trafikförordningens föreskrift skall kunna följas.

Vid skolan

När eleven anländer till skolan är det skolan som ansvarar för tillsyn och för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut. Vid eventuella väntetider vid skolan eller när scheman avviker från ramtiderna är det skolan som ansvarar för tillsyn och säkerhet. Vid hemfärd är det skolan som ansvarar för att eleverna slutar i sådan tid att de kan passa uppgjorda avgångstider.

Beslut om skolskjuts

Beslut om skolskjuts och hur den utförs gäller om inget annat anges för ett läsår i taget. Om förutsättningar som beslutet grundar sig på förändras i något avseende upphör dock beslutet att gälla från och med det datum då förändringen sker. Om behov av skolskjuts kvarstår nästkommande läsår krävs en förnyad ansökan. Den som har fått ett negativt beslut om skolskjuts kan överklaga beslutet hos Förvaltningsrätten enligt anvisningar som bifogas beslutet. (Skollagen 2010:800 kap 28 §5 pt5.)

Planering och beslut om skolskjuts fattas på basis av registrerade uppgifter i barn- och utbildningsförvaltningens administrativa system IST/Extens samt beräknade avstånd mellan bostad/skola respektive bostad/hållplats i planeringsstödet Skjuts+.

Beslut i skolskjutsärenden sker på delegation av trafikansvarig tjänsteman för kommunikationer avseende persontransporter.

Överklagan

Överklagan av skolskjutsbeslut skall inkomma inom tre veckor från det att beslutet har kommit till sökandens kännedom. För annat beslut enligt dessa regler kan laglighetsprövning begäras enligt 10 kap 8§ Kommunallagen.

Försäkringar

Om en elev skadas vid en trafikolycka, eller får någon av sina tillhörigheter förstörda i samband med skolskjutsningen, ersätts kostnaderna genom fordonsnets trafikförsäkring.

Bestämmelser

Bestämmelser om skolskjuts finns i:

- Skollagen (SFS2010:800)
- Förordningen om skolskjutsning (SFS 1970:340)
- Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning (TSVFS 1988:17)

Bilaga: Riktlinjer för trafiksäkerhetsbedömningar

BILAGA 1

Riktlinjer för trafiksäkerhetsbedömningar avseende skolskjutsverksamheten för grundskola och grundsärskola i Tidaholms kommun

Trafikförhållanden på väg till skola eller anvisad hållplats

Vid bedömning av trafikförhållandena ska alltid en jämförelse göras med elevers situation i tätort. Bedömningen görs också med utgångspunkt att barn som inte är trafikmoget färdas på vägen i sällskap med vårdnadshavare.

Föräldrarna förutsätts svara för att barn förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt i enlighet med föräldrabalken (SFS 1949:381) 6 kap 2§. Det kan innebära att barnet måste följas till skola eller hållplats under så lång tid som behövs för att barnet ska klara att gå till skolan eller hållplatsen på egen hand.

Beslutsfattande tjänsteman gör en bedömning om vägen är trafikfarlig att gå eller cykla på. Hänsyn tas till antal fordon som trafikerar vägen, andel tyngre fordon, hastighetsbegränsning, förekomst av vägren eller gångbana, siktförhållanden utmed vägen, etc. Elevens ålder har en stor betydelse för bedömningen. Vid behov samverkar beslutsfattande tjänsteman med trafiksäkerhetsexpertis t ex polis, vägghållare, vägverket m fl.

Periodisk eller tillfällig indragning av skolskjuts

Upphandlad skolskjuts körs på väg endast om vägen är av godtagbar kvalitet så att normal hastighet (cirka 30 km/timme på mindre väg) och därmed rimliga körtider kan hållas utan onödig risk för skador. Om vägunderhållet väsentligen eftersätts kan skolskjutsentreprenören efter samråd med kommunen inställa skolskjutsen. Skolskjuts kan även inställas på väg eller del av väg under en på förhand fastställd tidsperiod, t ex under vinterhalvåret på grund av återkommande framkomlighetsproblem. Kommunen kan vid ett sådant tillfälle besluta om ett nytt tillfälligt hållplatsläge. Vid dessa och andra liknande skäl för inställelse av skolskjuts kan elevens gångväg tillfälligt accepteras att bli längre än vad som tidigare planerats.

Barnens utrustning

Vårdnadshavare bör ta ansvar för att eleven förses med reflexväst, reflexer eller har med sig en ficklampa under den mörkare årstiden. Detta kan bidra till en ökad upptäcktsmöjlighet och en bättre anpassad hastighet från bilisternas sida gentemot den som går eller befinner sig på eller vid vägen.

Sittplats i upphandlad skolskjuts

Alla elever som beviljas upphandlad skolskjuts ska ha en egen sittplats i fordonet. Alla elever som färdas i fordon ska använda en sittplats som är försedd med bilbälte samt använda bilbältet på rätt sätt.

Mörka gator och vägar eller socialt otrygga platser

Under den mörkaste delen av året kan en del trafikanter som går eller cyklar i mörka eller dåligt upplysta trafikmiljöer ibland uppleva en otrygghet av en social karaktär. Denna otrygghet ska dock inte förknippas med någon förhöjd risk för att en trafikolycka kan inträffa. En del elever upplever sannolikt en sådan skolväg i viss mån även som otäck. För denna typ av väg gäller föräldraansvaret. Mörka gator och vägar som upplevs som socialt otrygga platser är således i sig inte att anse som en plats med en förhöjd risk för en trafikolycka.

Riksväg 26 och 47

Elever i förskoleklass eller i år 1-8 som på sin skolväg behöver gå längre sträcka utmed riksväg 26 eller 47 räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan och ska heller inte utan sällskap av vuxen behöva korsa vägen på sin väg till hållplatsen.

Länsväg 193

Elever i förskoleklass eller i år 1-3 som på sin skolväg behöver gå längre sträcka utmed länsväg väg 193 räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan och ska heller inte utan sällskap av vuxen behöva korsa vägen på sin väg till hållplatsen.

Elever i år 4-6 som på sin skolväg behöver gå längre sträcka utmed länsväg 193 räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan och där det är möjligt med befintlig skolskjuts skall man undvika att elev utan sällskap av vuxen ska behöva korsa vägen på sin väg till hållplats.

Övriga vägar i kommunen

För övriga vägar i kommunen gäller bedömning och beslut om skolskjuts med ett så kallat verkställighetsbeslut enligt kommunens avståndsregler och kan prövas utifrån "undantag från grundkriterier" vad gäller trafikförhållande.

BILAGA 2

En tätort är ett tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent.